

RvV 499

RAAD VOOR HET VERBRUIK

ADVIES

Over de problematiek van de gevraagde voorschotten in het kader van de levering van goederen en diensten

Brussel, 29 november 2016

SAMENVATTING

De Raad erkent het probleem van onredelijke voorschotten die soms gevraagd worden doch bereikt geen enkele overeenstemming aangaande enige wetgevende oplossing.

De vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties reiken een aantal pistes aan die als basis van oplossing zouden kunnen dienen en zijn steeds bereid deze pistes verder uit te werken of mee vorm te geven. Het gaat om:

- Het toevoegen van een extra onrechtmatig beding aan de zwarte lijst uit artikel VI.83 WER
- Het invoeren van een getrapt systeem van gelimiteerde betalingen.
- Het uitbreiden van het toepassingsgebied van de wet Breyne naar belangrijke werken zoals ruwbouwwerken, dakwerken, enz...
- Het oprichten van een garantiefonds voor voorschotten dat kan tussenkomen wanneer een aangesloten bouwonderneming haar verplichtingen niet meer kan nakomen.
- De consignatie van belangrijke voorschotten die pas zouden vrijgegeven worden bij de uitvoering of levering van het goed of de dienst.
- De mogelijkheid creëren voor de consument om zijn voorschotten in te schrijven in het pandregister.

De vertegenwoordigers van de vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand zijn de mening toegedaan dat er onvoldoende draagvlak is om een wetgevend initiatief te nemen maar zijn wel bereid om mee te werken aan allerhande sensibiliseringscampagnes die op een consensuele wijze ook kunnen verhelpen aan het probleem van de voorschotten. Slechts indien zou blijken dat de verschillende geopperde sensibiliseringscampagnes geen positieve vruchten afwerpen, wensen **deze vertegenwoordigers** mee te werken aan het uitwerken van andere (wetgevende) oplossingen.

De Raad voor het Verbruik, die op 26 april 2016 door de Minister van Economie en Consumenten verzocht werd een advies uit te brengen over de problematiek van de gevraagde voorschotten in het kader van de levering van goederen en diensten, heeft huidig advies goedgekeurd op 29 november 2016, middels een schriftelijke procedure.

De Raad voor het Verbruik heeft de voorzitter verzocht dit advies over te maken aan de Minister van Economie en Consumenten en aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's.

ADVIES

De Raad voor het Verbruik;

Gelet op de brief van 26 april 2016 van de Minister van Economie en Consumenten waarin hij de Raad voor het Verbruik om een advies verzoekt over het bovengenoemde onderwerp;

Gelet op de werkzaamheden van de Commissie "Handelspraktijken" voorgezeten door de heer Ducart (Test-Aankoop) tijdens haar vergaderingen van 8 en 30 juni, 20 september en 26 oktober 2016;

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende leden van de Raad : de dames Dammekens (VBO), Rauws (NSZ) en Van Overwaele (Confederatie Bouw); de heren Cloots (Unizo), Lesceux (UCM) en Van Bulck (Febelfin);

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende deskundigen : Mevr. Schepens (Bouwunie); de heren Cambie (FOD Economie), Coene (Test-Aankoop), De Koning (BV-OECO), Rouffiange (FOD Economie), Steennot (Voorzitter van de Raad) en Van Lierde (Confederatie Bouw);

Gelet op het ontwerpadvies opgesteld door mevr. Van Overwaele (Confederatie Bouw) en dhr. De Koning (BV-OECO);

Gelet op het advies van het Dagelijks Bestuur van 21 november 2016;

Gelet op de dringendheid;

Gelet op de schriftelijke procedure, zoals voorzien in artikel 7 bis van het Huishoudelijk reglement, voor de definitieve goedkeuring door de Raad voor het Verbruik;

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

I. Inleiding

Bij brief van 26 april 2016 heeft Minister Peeters, Minister van Werk, Economie en Consumenten de Raad voor Verbruik om een advies gevraagd aangaande de problematiek rond de voorschotten in de bouwsector.

De Raad voor Verbruik wordt verzocht om concrete pistes aan te reiken teneinde de bescherming van de consument te verbeteren in gevallen waar de Wet Breyne¹ niet van toepassing is en van de consument voorschotten worden gevraagd, doch waarbij de noden van de ondernemingen niet uit het oog mogen worden verloren.

II. Bespreking van de problematiek

Partijen zijn in de regel vrij om het bedrag van het voorschot te bepalen. De aannemer beschikt over de contractuele vrijheid om al dan niet voorschotten te vragen en de consument beschikt over de contractuele vrijheid om de voorschotten al dan niet te aanvaarden.

Uit de praktijk blijkt dat er aannemers zijn die geen voorschotten vragen terwijl anderen dit voorzien in het contract of in de algemene voorwaarden.

Meestal worden voorschotten voorzien wanneer de uitvoering ver verwijderd ligt van het tijdstip waarop besteld wordt of wanneer het gaat om werken van een bepaalde omvang of bepaald bedrag, waarvoor de hoeveelheid of de kostprijs van de te verwerken materialen belangrijk is of nog om specifiek op maat van de klant gemaakte goederen (bv. een keuken, schrijnwerk...).. In dat laatste geval worden soms voorschotten gevraagd tot 60% en zelfs meer.

Waar het koopovereenkomsten betreft voorziet het burgerlijk wetboek dat voorschotten slechts kunnen worden gevraagd wanneer dat voorzien is in de overeenkomst. Voor aanneming bestaat geen dergelijke bepaling.

Sommige wetten leggen beperkingen op voorschotten op. In de bouw denken we onmiddellijk aan de Wet Breyne. Deze wet regelt de verkoop op plan of de bouw van een sleutel op de deur woning of belangrijke verbouwingen. Volgens deze wet kan het eventuele voorschot dat betaald wordt bij het sluiten van de overeenkomst niet hoger liggen dan 5 % van de totale prijs. Het saldo is slechts opeisbaar naargelang de materialen verwerkt zijn. In de praktijk komt dit erop neer dat er betaling wordt gevraagd na elke fase in de bouw (bijvoorbeeld na de funderingen, het metselwerk, het pleisterwerk). Kortom, aan de klant mag slechts één voorschot beperkt tot 5% gevraagd worden.

Samen met de waarborgregeling vormt deze betalingsregeling het sluitstuk van een financiële bescherming van de klant.

Waar deze wet wordt toegepast, werpt ze haar vruchten af.

¹ Wet van 9 juli 1971 tot regeling van de woningbouw en de verkoop van te bouwen of in aanbouw zijnde woningen (BS 01/01/1972)

Voor **de vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand** dienen het voorschot meerdere doelstellingen:

- De zekerheid dat de aannemer zijn leveranciers zal kunnen betalen;
- De financiering van zijn eigen investering in het kader van de toegekende opdracht (bijvoorbeeld in het geval van maatwerk);
- De zekerheid dat de consument de overeenkomst zal naleven;
- Vermijden dat de consument al te lichtzinnig zou contracteren, om vervolgens de overeenkomst te verbreken. Immers, in weinig gevallen wordt door de aannemer overgegaan tot het inleiden van een gerechtelijke procedure om een schadevergoeding voor verbreking te vorderen, omwille van de kosten die dergelijke procedure vertegenwoordigt.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand stellen dat in bepaalde gevallen de voorschotten substantieel zijn, zoals bij het bestellen van schrijnwerk of andere op maat gemaakte goederen en waarbij de aannemer een belangrijk deel van de bestelling dient te prefinancieren en vaak zonder enige mogelijkheid om – ingeval van afbestelling van het werk – de bestelde goederen opnieuw te gebruiken bij een volgende klant.

Tezelfdertijd roepen de sectorfederaties hun leden op om in het kader van hun contractuele vrijheid, redelijk om te gaan met het vragen van voorschotten.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vragen dat paal en perk wordt gesteld aan onredelijke voorschotten. Hoe groter het voorschot, hoe groter immers het risico voor de consument. Wanneer zo bijvoorbeeld de aannemer in faling gaat zal de consument zijn voorschot nagenoeg altijd kwijt zijn.

- De consument heeft zo goed als geen wettelijke bescherming indien zijn verkoper of aannemer failliet gaat. Hij kan zelfs de door hem aangekochte materialen die zich nog bij de aannemer bevinden en waarvoor hij reeds voorschotten heeft betaald, niet opeisen (tenzij hij er eigenaar van geworden is).
- Onredelijke voorschotten zorgen voor een manifest onevenwicht in de contractuele relatie tussen aannemer en consument en zo wordt de facto de consument de mogelijkheid ontnomen de ENAC² te gebruiken.

De Economische Inspectie van de FOD Economie heeft tussen 1 maart en 15 juni 2016 een algemene enquête gehouden in de sector van de renovatie³. Ook werden in de sector verschillende algemene voorwaarden geraadpleegd. In 39 gevallen op 189 werd een verwijzing naar voorschotten teruggevonden. Een kwart vraagt voorschotten tussen tien en vijftwintig procent, de helft vraagt gemiddeld 30 tot 35% voorschot en nog een kwart vraagt voorschotten van 40% en meer of nog 30% vóór de werken en 30% bij aanvang van de werken. Bovenop de praktijk waarbij ondernemingen een voorschot vragen vóór de werken en een ander deel bij aanvang van de werken worden ook vaak

² Exceptio non adimpleti contractus – de mogelijkheid voor een contractant om de nakoming van de eigen verbintenissen op te schorten zolang de wederpartij in gebreke blijft.

³ Nota van de Algemene directie Economische Inspectie van de FOD Economie ter attentie van de Raad voor het Verbruik : *“Montant des acomptes demandés dans le secteur de la rénovation d’immeubles de particuliers »*-1ste september 2016

andere technieken toegepast waarbij tussentijdse facturen worden verstuurd die overeenstemmen met de voortgang van de werken en zodoende geen voorschotten uitmaken.

Afgaande op de cijfers van het meldpunt⁴ zien we dat er tussen 22 februari 2016 (de datum van lancering) en 31 augustus 2016 36 meldingen geweest zijn betreffende problemen met voorschotten in de bouwsector. Het merendeel van deze klachten betrof voorschotten voor werken die niet, slecht of niet volledig werden uitgevoerd.

III. Voorgestelde oplossingen

De Raad erkent dat er een probleem is in deze sector en dat deze problematiek dient aangepakt te worden. Evenwel behoedt zij er zich voor veralgemeningen te maken. Hoewel er niet ontkend kan worden dat er problemen zijn, mogen niet alle aannemers over dezelfde kam geschoren worden. Vele aannemers zijn te goeder trouw en in het merendeel van de gevallen doen er zich geen problemen voor. De excessen die zich voordoen zorgen echter vaak voor financiële en menselijke drama's. Er is evenwel onvoldoende draagvlak binnen de Raad om voorstellen te doen in de richting van een wetgevend initiatief.

De Raad ziet in het opzetten van gezamenlijke sensibiliseringscampagnes wel een mogelijke piste om deze excessen onder de aandacht van de consument te brengen en dit zonder afbreuk te doen aan de belangen van de ondernemingen. Onredelijke voorschotten kunnen immers geweigerd worden door de klant enerzijds en verminderd worden door de aannemer anderzijds. De bedoeling zou zijn om een leidraad mee te geven voor de consument zodat deze zich op een rechtszekere manier kan verdedigen, maar waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke noden van de onderneming.

3.1. Oplossingen voorgesteld door de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties reiken in wat hieronder volgt een aantal pistes aan die zouden kunnen weerhouden worden als mogelijke wetgevende oplossingen om het probleem van de onredelijke voorschotten tegen te gaan en te vermijden. Hoewel **zij** van mening zijn dat deze problematiek danig ernstig is en hoe dan ook moet worden aangepakt, benadrukken **zij** dat dit slechts opties zijn en dat zij steeds bereid zijn om deze voorstellen verder en beter uit te werken.

a. Redelijke en proportionele voorschotten

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn niet gekant tegen het systeem van voorschotten, maar zijn er wel van overtuigd dat deze voorschotten te allen tijde een redelijk karakter moeten behouden.

⁴ Meldpunt.belgië.be is het (nieuw) meldpunt voor slachtoffers van fraude, misleiding, bedrog en oplichting. Consumenten en ondernemingen wiens rechten niet werden gerespecteerd kunnen er hun probleem melden en krijgen meteen ook advies op maat over hoe ze hun rechten kunnen afdwingen.

Volgens **deze vertegenwoordigers** is een voorschot onredelijk wanneer het evenwicht tussen de beide partijen wordt aangetast.

De juiste balans dient te worden gevonden tussen enerzijds het recht op betaling (aannemer) en anderzijds het recht op de uitvoering van het werk (consument). Het juiste evenwicht bestaat erin dat de wederzijdse prestaties gelijk opgaan in de tijd en dat één der partijen de ENAC zinvol, met voldoende effect kan uitoefenen indien de andere partij in gebreke blijft.

Het risico voor de consument wordt ongetwijfeld groter naarmate het aandeel van het voorschot in de totale prijs groter wordt en naarmate het tijdstip van de uitvoering verder af ligt van het tijdstip van de betaling van het voorschot of niet eens bepaald wordt.

Het evenwicht is zoek van zodra de consument in een toestand terecht komt waarbij hij geen beroep meer kan doen op de ENAC bij wanprestatie van de aannemer omwille van de hoegrootheid van het reeds betaalde voorschot.

Om uitwassen in te perken stellen **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** een aantal wettelijke pistes voor, met name:

- het inschrijven van een nieuw onrechtmatig beding in de zwarte lijst met onrechtmatige bedingen in boek VI van het wetboek economisch recht. Zou aldus als onrechtmatig moeten worden beschouwd en derhalve worden verboden elk beding waarbij gelet op de omstandigheden een kennelijk te hoog voorschot wordt gevraagd.
- het invoeren naar analogie van de wet Breyne, van een getrappt systeem van gelimiteerde betalingen, waarbij gestart wordt met een voorschot van hoogstens 15% of uitzonderlijk 30% indien het om maatwerk gaat. De daaropvolgende betalingen zouden gelijke tred moeten houden met de reeds uitgevoerde prestaties en kunnen daarom veelvuldiger zijn.

Deze regeling zou moeten opgenomen worden in wetgeving van dwingend recht.

b. Uitbreiding van de wet Breyne

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn van oordeel dat de wet Breyne, hoe klein haar toepassingsgebied ook, een goede bescherming biedt aan de gebruiker. **Zij** merken tevens op dat de excessen die toentertijd aanleiding gaven tot het schrijven van de wet vergelijkbaar zijn met de problematiek waar de minister heden een advies over vraagt. In de praktijk geeft deze wettelijke regeling weinig aanleiding tot klachten. Derhalve menen **zij** dat het mogelijk en wenselijk is het toepassingsgebied van de wet uit te breiden. Het toepassingsgebied behelst momenteel enkel verkopen op plan of de bouw van een sleutel-op-de-deur-woning. **Deze vertegenwoordigers** menen dat het toepassingsgebied van de wet Breyne zou moeten uitgebreid worden naar belangrijke bouwwerken, zoals ruwbouwwerken, dakwerken, enz...

c. Het oprichten van een garantiefonds voor voorschotten

De grootste drama's doen zich zonder twijfel voor wanneer de consument, die een (te) hoog voorschot heeft betaald, zich geconfronteerd ziet met een wederpartij in faling. De rekeningen van de aannemer worden geblokkeerd en de consument is zijn voorschot kwijt. De geplande werken worden niet (verder) uitgevoerd. De oprichting van een garantiefonds zou hier soelaas kunnen bieden. Het garantiefonds voor voorschotten in de bouw kan tussenkomen wanneer een aangesloten bouwonderneming haar verplichtingen niet meer kan nakomen. In dat geval betaalt het garantiefonds de reeds betaalde voorschotten terug, met inachtnaam van de reeds uitgevoerde werken of geleverde materialen.

d. De consignatie van belangrijke voorschotten

Partijen zouden eveneens kunnen overeenkomen dat grote voorschotten die worden gevraagd bij bestellingen op maat, worden geconsigneerd op een gemeenschappelijke rekening en pas vrijgegeven worden bij de uitvoering of levering van het goed of de dienst.

e. Inschrijving in het pandregister

Het zou moeten mogelijk gemaakt worden voor de consument om tegen een lage kostprijs het bedrag dat hij als voorschot heeft gegeven, in te schrijven in het Pandregister. De Pandwet zal in de toekomst immers een bezitloos pand mogelijk maken. **De vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties** menen dat via voornoemde inschrijving, de consument een zekerheid verkrijgt dat bij faillissement het voorschot, zo nodig, bij voorrang zal worden uitbetaald. Inpandgeving zal in ieder geval een lagere kostprijs hebben voor de consument dan te werken via een kredietverzekeraar.

3.2. Opmerkingen van de vertegenwoordigers van de bouwsector

De door de consumentenorganisaties voorgestelde oplossingen veronderstellen telkens een wetgevend initiatief, met uitzondering van de inschrijving in het pandregister, hetgeen een piste is die verder dien uitgeklaard te worden.

In het algemeen is **de bouwsector** gekant tegen een bijkomend wetgevend initiatief omdat het probleem enerzijds niet representatief genoeg is en zodoende een onvoldoende draagvlak heeft en anderzijds omdat de contractuele vrijheid van de ondernemingen wordt aangetast. Immers, zou het ondernemerschap in de bouw zwaar ontmoedigd worden, hetgeen indruist tegen de prioritaire doelstelling van de regering tot broodnodige aanmoediging ervan.

Bovendien is **de bouwsector** de mening toegedaan dat de beoordeling van het al dan niet proportioneel karakter van een voorschot niet anders dan geval per geval kan gebeuren. **De Raad** erkent zelf dat er een onderscheid dient gemaakt te worden in functie van maatwerk of standaardwerk. De persoonlijke financiële situatie van de aannemer is eveneens een element dat dient mee te spelen in de voornoemde beoordeling. Denken we maar aan de broze financiële situatie van starters die hen blootleggen aan acute solvabiliteitsproblemen bij afzegging van soms maar één contract door de consument als het bedrag van de voorschot wettelijk beperkt wordt. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor

de gevestigde aannemer die niet immuun is voor financiële moeilijkheden, maar vooral wanneer de onderneming de prefinancieringskost van de werken niet zelf kan dragen.

De bouwsector merkt ten ondergeschikte titel op dat niet kan worden uitgemaakt of de voorstellen van de vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties elkaar aanvullen dan wel of elk voorstel exclusief van de andere voorstellen moet worden beschouwd.

Naast zijn principiële verzet hierboven en de motivering ervan voegen **de vertegenwoordigers van de bouwsector** hieraan toe dat de aantasting van het evenwicht tussen de partijen niet het juiste criterium van het onredelijk karakter van de voorschotten is of ten minste niet het enige beoordelingscriterium. De persoonlijke situatie van de aannemer, de aard en de omvang van het werk alsook de tijdsperiode tussen betaling en uitvoering zijn ook belangrijke en zelfs doorslaggevendende beoordelingselementen.

Aan het voorgaande wordt toegevoegd dat de beoordeling van zulke bepaling de tussenkomst veronderstelt van een rechter, dus slechts a posteriori en zo nodig gesanctioneerd wordt; bovendien is het beoordelingscriterium eenzijdig, d.i. enkel vanuit de situatie van de consument waarbij geen plaats is voor het in aanmerking nemen van de persoonlijke financiële situatie van de aannemer, van de aard en omvang van de werken noch van de tijdsperiode tussen betaling en uitvoering. Om voorgaande redenen kan **de bouwsector** dan ook niet akkoord gaan met het voorstel van formulering van een nieuw onrechtmatig beding (3.1.a.). **De bouwsector** kan zich wel vinden in een beding dat stelt dat een clause waarbij 100% van het bedrag wordt gevraagd als voorschot, een onrechtmatig karakter heeft. Ook het voorstel van een getrappt systeem met gelimiteerde betalingen gaat niet op omdat men den "eenheidsworst" creëert, terwijl de vraag om voorschotten overeenstemt met de behoefte van elke onderneming voor zich, dat geval per geval dient te worden beoordeeld, waarbij de omstandigheid dat het al dan niet om maatwerk gaat een belangrijke in acht te nemen factor uitmaakt.

Inzake het voorstel voor uitbreiding van de Wet Breyne (3.1.b) wijst **de bouwsector** er op dat er een wezenlijk verschil is tussen de hier bedoelde werken en deze die onder de wet Breyne vallen: gezien hun omvang (bouwen of grondige renovatie van een woning) worden de werken "Breyne" zo goed als gefinancierd door een lening waardoor de aannemer betalingszekerheid heeft en een beperkte voorschot (van 5%) verantwoord wordt; de hier bedoelde werken zijn precies de werken die zulke omvang niet hebben en waarvoor veel minder een beroep wordt gedaan op een lening en dus geen gelijkaardige betalingszekerheid is.

Met betrekking tot het oprichten van een garantiefonds (3.1.c) wijst **de bouwsector** er op dat het voorstel van de vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties totaal niet uitgewerkt is, o.a. wat betreft de wijze waarop het fonds wordt gespijsd, de vraag of de aansluiting vrijwillig dan wel verplicht is. **De bouwsector** gaat in ieder geval niet akkoord dat van elke aannemer een bijdrage zou worden gevraagd ter financiering van het fonds. Vermits het fonds dient ter bescherming van de consumenten, dient volgens de sector de overheid ook in te staan voor de financiering.

Met betrekking tot de consignatie van de sommen op een rekening (3.1.d) merkt **de bouwsector** op dat er geenszins rekening wordt gehouden met de hoofdreden waarom voorschotten worden gevraagd, meer in het bijzonder de prefinanciering van materiaal. Tenslotte wordt met betrekking tot het

Pandregister (3.1.e.) opgemerkt dat dient te worden nagekeken of het systeem van het Pandregister genoeg flexibel zal worden gemaakt om met de nodige snelheid t.o.v. de vaak korte duur van de hier bedoelde werken, inschrijvingen en schrappingen te doen.

De bouwsector benadrukt haar bereidheid om mee te werken aan sensibiliseringscampagnes, waar tevens een leidraad kan worden meegegeven aan de consument die hem toelaten op rechtszekere manier onredelijke voorschotten te kunnen weigeren, doch waarbij rekening werd gehouden met de specifieke noden van de onderneming.

De nadruk dient ook gelegd te worden op het Contactpunt dat werd opgericht binnen de Economische Inspectiedienst, in het kader waarvan klachten aangaande voorschotten in overleg met de professionele beroepsorganisaties van de bouw en de consumentenorganisaties worden beoordeeld.

Vermits de meest schrijnwekkende toestanden zich voordoen in geval van faillissement, zouden evenzeer de magistraten kunnen gesensibiliseerd worden om bij de beoordeling van de verschoonbaarheid van de gefailleerde – verschoonbaarheid leidt immers tot kwijtspelen van de schulden van de gefailleerde - eveneens rekening te houden met de gehanteerde praktijk van de gefailleerde inzake voorschotten.

De bouwsector staat zodoende open om dit specifiek probleem samen aan te pakken via niet-wetgevende initiatieven. Immers, voor een wetgevend initiatief is het draagvlak van het probleem onvoldoende en wordt de contractuele vrijheid van de ondernemingen onterecht ingeperkt.

IV. Besluit

De Raad erkent het probleem van onredelijke voorschotten doch bereikt geen enkele overeenstemming aangaande enige oplossing.

De vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties reiken een aantal pistes aan die als basis van oplossing zouden kunnen dienen en zijn steeds bereid deze pistes verder uit te werken of mee vorm te geven.

Het gaat om :

- Het toevoegen van een extra onrechtmatig beding aan de zwarte lijst uit artikel VI.83 WER.
- Het invoeren van een getrappt systeem van gelimiteerde betalingen.
- Het uitbreiden van het toepassingsgebied van de wet Breyne naar belangrijke werken zoals ruwbouwwerken, dakwerken, enz...
- Het oprichten van een garantiefonds voor voorschotten dat kan tussenkomen wanneer een aangesloten bouwonderneming haar verplichtingen niet meer kan nakomen.
- De consignatie van belangrijke voorschotten die pas zouden vrijgegeven worden bij de uitvoering of levering van het goed of de dienst.
- De mogelijkheid creëren voor de consument om zijn voorschotten in te schrijven in het pandregister.

De vertegenwoordigers van de vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand zijn de mening toegedaan dat er onvoldoende draagvlak is om een wetgevend initiatief te

nemen maar zijn wel bereid om mee te werken aan allerhande sensibiliseringscampagnes die op een consensuele wijze ook kunnen verhelpen aan het probleem van de voorschotten. Slechts indien zou blijken dat de verschillende geopperde sensibiliseringscampagnes geen positieve vruchten afwerpen, wensen **deze vertegenwoordigers** mee te werken aan het uitwerken van andere noodzakelijk geachte (wetgevende) oplossingen.